

Greco de Calabriër

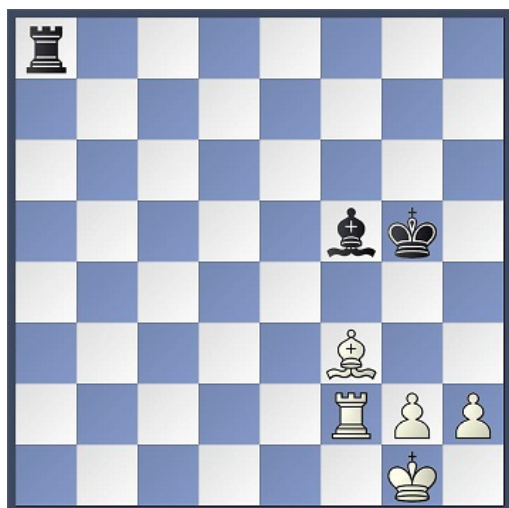
- door Dirk Goes -

Gioacchino Greco (niet te verwarren met de schilder El Greco) werd geboren in 1600 in het Italiaanse Celico. Dit stadje ligt in de landstreek Calabrië, en daaraan dankte Greco zijn bijnaam 'de Calabriër'. Zijn ouders waren waarschijnlijk Griekse emigranten, wat de naam Greco (Italiaans voor 'Griek') zou verklaren. Hij leerde schaken uit de boeken van Ruy Lopez en Salvio. Rond 1618 verhuisde hij naar Rome, waar hij financieel werd geadopteerd door adellijke weldoeners die onder de indruk waren geraakt van zijn spel.

Reeds op 19-jarige leeftijd schreef hij diverse manuscripten, die hij aan zijn weldoeners schonk. Van deze geschriften werd *'Trattato del nobilissimo gioco degli schacchi'* het meest bekend. Hierin behandelde hij onder andere de theorie van de opening 1. e4 e5; 2. Pf3 Pc6; 3. Lc4. Deze opening was al bekend uit de boeken van Damiano en Lucena, die ruwweg een eeuw eerder leefden, maar door Greco's werk kreeg het bekendheid onder zijn huidige naam, het Italiaans. Greco zelf noemde deze opening trouwens 'gioco piano', wat 'rustig spel' betekent. Het is maar wat je rustig noemt De mescherpe variant 1. e4 e5; 2. Pf3 Pc6; 3. Lc4 Lc5; 4. c3 Pf6; 5. d4 exd4; 6. cxd4 Lb4+; 7. Pc3 Pxe4; 8. 0-0 Pxc3 is naar Greco vernoemd.

Greco behandelde ook de opening 1. e4 c5 en noemde het 'gioco siciliano'. Na al die eeuwen kunnen we constateren dat deze naam heeft standgehouden. Tevens experimenteerde hij met de opening 1. e4 e5; 2. Pf3 f5. Letse schakers, met name Karlis Betin, maakten er aan het begin van de 20e eeuw een grondige studie van, en ter ere van hen kreeg de opening tijdens het FIDE-congres van 1937 te Stockholm officieel de naam Lets gambiet.

In zijn publicaties behandelde Greco niet alleen openingen, maar ook eindspelstudies. Zoals deze:

Opgave: zwart aan zet maakt remise, en dat gaat als volgt: **1. Ta1+; 2. Tf1 Txf1+; 3. Kxf1 Lh3!** Na slaan op h3 houdt wit de verkeerde loper over, en na niet slaan op h3 neemt zwart zelf op g2. *Simple chess!*

In 1621 reisde Greco naar Parijs, waar hij aan het hof van Karel IV schaakte en won van onder anderen de markies van St. Sorlin en de hertog van Nemours. Het leverde hem het lieve sommetje van 5.000 kronen op. Sommige bronnen spreken overigens van 5.000 scudi (destijds de munteenheid in Italië en Sicilië) of ook wel 50.000 dukaten. Hoe het ook zij, het was een smak geld, die vandaag de dag zou overeenkomen met 2.000 euro. Op doorreis naar Londen werd Greco echter beroofd en raakte alles kwijt. Eenmaal te Londen aangekomen versloeg hij alles en iedereen, en had hij weer een aardig kapitaal opgebouwd, zo snel kan dat gaan!

In 1624 was Greco weer in Parijs, waar hij zijn manuscripten aanvulde met een aantal winstpartijen. In deze partijen was hij zo attent om nergens de namen van zijn tegenstanders te vermelden. Hij speelde immers uitsluitend tegen de hogere kringen van wie hij financieel afhankelijk was, en hij wilde niet dat hun namen als verliezers bekend kwamen te staan.

Vanaf 1625 woonde en werkte Greco in Madrid, waar hij schaakte aan het hof van koning Filips IV. In 1629 haalde een Spaanse edelman hem over om samen naar het Caraïbisch gebied te reizen, en die beslissing zou Greco noodlottig worden. Hij werd ziek en stierf omstreeks 1634. Al zijn geld liet hij na aan de jezuïeten.